

Arkivsaknr:	2019/263
Arkivkode:	
Saksbehandler:	Iren Førde

Saksgang

Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

15.05.2019
15.05.2019

Søknad fra Jelstad samdrift om tilskudd til bruksutbygging

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Gildeskål kommune ønsker å støtte den bruksutbyggingen som Sandra og Thomas Fallmyr planlegger på gården på Jelstad.
2. Gildeskål kommune gir et tilskudd på kr 200.000 til prosjektet. Dette finansieres ved bruk av konsesjonsavgiftsfondet. Driftsbudsjettet 2019 endres tilsvarende.
3. Gildeskål kommune gir tilbud om lån på inntil kr 1,3 MNOK på følgende vilkår: 5 % rente, nedbetalingstid på 20 år, rentefritt de første 5 årene. Lånet finansieres med bruk av ubundet kapitalfond. Investeringsbudsjettet 2019 endres tilsvarende.

Vedlegg

- 1 Søknad om tilskudd
- 2 Kommentarer til driftsplan, Paulsen - fagrådgiver økonomi Tine
- 3 Kart

Bakgrunn for saken:

Sandra og Thomas Fallmyr er i ferd med å ta over gården på Jelstad, og skal bygge ny driftsbygning for melkekyr. De søker kommunen om økonomisk støtte; tilskudd og/eller lån.

Kommunen ga i 2018 kr 450.000 i støtte til kjøp av melkekvote. For å få finansiering er det helt nødvendig å ha sikret nok kvote og tilgang på jord som grunnlag for bruksutbygging.

Det planlegges et løsdriftfjøs med liggebåser for 60 kyr, og en melkekvote på 380 tonn. Det skal installeres melkerobot, og systemer som automatiserer og effektiviserer tildelinga av både kraftfôr og grovfôr. Kostnadsoverslaget er på nærmere 20 MNOK.

Utbygger opplyser at de i stor grad har valgt lokale leverandører i prosjektet.

Det er utarbeidet driftsplan, produksjonsplan, kostnadsoverslag og tegning av driftsbygningen. Til dette er det leid konsulenter med stor faglig kompetanse. Tiltakshaverne har nok melkekvote tilgjengelig og nok jord; 690 daa fulldyrka jord i år 4 i driftsplanen (inkludert noe planlagt oppdyrking/restaurering av brakkjord). Det meste av leiejorda er sikret med langsiktige kontrakter.

Foretaket som skal bygge er Jelstad Samdrift, etablert i 2006. Deltakere er Johnny Fallmyr og Thomas Fallmyr. Etter utbygging vil gården ha 4 årsverk. Planen er at foreldregenerasjonen fortsetter å jobbe på gården noen år til, men med redusert andel i samdrifta.

I dag jobber Thomas i Nordsjøen og Sandra er veterinær. De vil begge fortsette i jobbene den første tida, men planen til Thomas er å slutte i Nordsjøen så snart det er økonomisk mulig. I tillegg har begge tatt samlingsbasert agronomutdanning.

Søkerne er opptatt av god dyrehelse og dyrevelferd. De har også lyst til å kunne gi et Inn på tunet – tilbud etterhvert. Inn på tunet er kvalitetssikrede velferdstjenester på gårdsbruk. Nybygget legger til rette for å kunne ta imot besøkende på gården, samt leie ut lokaler til møter og mindre arrangement.

Innovasjon Norge har gitt signal om et tilskudd på 2 MNOK; noe som er øvre grense for tilskudd pr prosjekt. De har søkt om lån i flere banker, og har fått positive signaler fra mer enn én bank.

Søkerne fikk etter avtale med ordfører, møte i Formannskapet 29.april. Her presenterte de prosjektet. På forhånd hadde medlemmene fått utdelt en del dokumenter i forbindelse med utbyggingsplanene.

Vurdering:

For å kunne ha gården som et god arbeidsplass og for å sikre lønnsom drift i årene som kommer, må det bygges nytt.

Søkerne har brukt lang tid på planlegging; de har reist rundt og sett på andre driftsbygg og snakket med andre bønder om deres erfaringer. De mener derfor å ha planlagt et bygg som skal gi gode forhold både for dyrene og de som skal jobbe her. De legger stor vekt på HMS, dyrevelferd og smittevern. De har også tatt høyde for kommende endringer i regelverk.

Dagens båsfjøser skal fases ut, og staten har satt frist til 2034. Storfe skal oppstalles i løsdrift.

Regjeringen jobber også med nytt gjødselregelverk. Det foreslås blant annet å stramme inn bestemmelser for lagring, spredetidspunkt, forslag om tak for fosfortilførsel og bestemmelser som sikrer bedre utnyttelse av råvarer og økte kvalitetskrav til produktene. Arbeidet er ikke avsluttet, men nye krav vil komme.

Rekruttering til landbruket er en svært stor utfordring, antagelig den vesentligste, i spørsmålet om landbrukets framtid i kommunen. Dette gjelder også generelt i Norge. Det blir da ekstra viktig å støtte opp om de få som ønsker å satse. Sandra og Thomas står foran svært store investeringer og rådmannen mener det er viktig å støtte opp næringsutvikling også i landbruket.

Planlagt utbygging vil gi 4 årverk på gården. I tillegg regner man ofte 3 arbeidsplasser utenom gården som følge av ei gårdsdrift. Det er mange innsatsfaktorer og produkter som leveres. I tillegg er det landbruket som sørger for åpne landskap og vakre kulturlandskap.

Matsikkerhet og kortreist mat er også stikkord som gir grunn til å ta vare på både lokal og nasjonal matproduksjon.

Det at vi har to unge som ønsker å satse på ei framtid i landbruket, kan også være med og inspirere andre. Kanskje er denne satsinga med på å gi ny optimisme for landbruket i kommunen.

Gildeskål kommune kan støtte næringsutvikling gjennom å gi tilskudd og lån. Rådmannen foreslår i denne saken å gi et tilskudd ved bruk av konsesjonsavgiftsfondet og samtidig tilby dem et lån på 20 år, rentefritt de første 5 år. Konsesjonsavgiftsfondet er pt på 883 000,- og øker hvert år med 2,1MNOK. Fondet skal brukes til næringsutvikling og brukes i hovedsak til aktiviteter gjennom drift av SNU. Utlån fra kommunen kan skje med egne penger, ubundet kapitalfond. Disse pengene er plassert i finansmarkedet der kommunen budsjetterer med en avkastning på 4,85%

Konklusjon:

Rådmannen mener det er viktig å støtte all lønnsom næringsutvikling i kommunen, og landbruket bør ikke være et unntak. Det er svært positivt at vi for første gang på mange år får ei større bruksutbygging. Nybygget blir også kommunens første løsdriftsfjøs med robotmelking og framtidsrettede løsninger.